

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 3. Vult Deus, vt diues subueniat pauperi, vt cœlum terræ, & stomachus
corporis partibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Tract. de vita solior. ad fratres de monte Dei ante ves.

Hoc monet D. Bernardus foret ut prudentissimum, ita vtilissimum exercitium tuum, si lae- pius caelos ascenderes, illos circumspiceres, Sanctos premio caelesti gloriosos attenderes, quod hic meruerunt, sua pauperes patientia, sua humiles submissione, sua martyres fortitudine, suis studiis, sua Doctores praedicatione, sua eleemosynarum liberalitate, sua carnis motuum refrenatione virgines. O quae gloria, maiestas quae, quae diuinitate, quae gaudia! Eodem pariter modo, mentis consideratione descenderes in infernum, & cum propheta Ezechiele illum maledicti degunt semper morientes, non morientes. Quibus doloribus monstrum illud omnis crudelitatis Nero torqueatur. Impudici voracibus ignibus, verbis quoque corrodoribus ob suas crucientur luxurias: Ventris cultores canina, rabidaque fame, siti que excruciantur ac semper immortales. Descende, monet D. Bernardus in infernum, contemplare diuitem illum epulonem mediis inferni flammis, penitusque non tolerandis subiectum, exclamantem: Pater Abraham, miserere mei, & mitte Lazarum, &c.

D.B.

Audi respondentem, nullum suae locum dari petitioni, nec aquae guttam in aeternum concedendam. Hoc David petiit: hoc optabat facerent peccatores in sui remedium, & vitae correctio-

Psal.

54.16. nem: Descendant in infernum viuentes. O sanctissime, quae cunctis exoptas prospera, & viciniora salutem. Hoc exopto sitienter, ut dum moriuntur, in infernum non labantur perituri, dum viuunt, descendam, obsecro in infernum, penarum, dolorumque attentissima consideratione: Descendant in infernum viuentes, videlicet, ne descendant morientes: sicut enim auidius contemplando, reuoluerunt amant gaudia caelestia, ut videns ea optent, sic & dolores inferni, ut horreant & refugiant.

S. 3.

Vult Deus, ut diues subueniat pauperi, ut calum terrae, & stomachus corporis partibus.

7

Aydire videor dicentem diuitem, rem esse nimis rigorosam, se condemnandum, ob negatam pauperibus eleemosynam, Domine, bona mea an mea non sunt? Num ego eorum dominium non habeo absolutum? An liberè de illis disponere, mihi quis neget esse liberum?

Num ea ego proprio non sum lucratus labore ac impendio? Num ego ea mihi in patrimonio relicta non sum assecutus? Quid illi quae nunquam vidi, debeo, & qui nec habet in quo mecum commicet? Quis me constringit, ut mea cum illis bona diuidam? Ipse Deus, & iuste quidem. Iustus est Dominus, & multa magna disponit iustitiam, & aequalitate: Omnia, quae fecisti nobis Domine, in vero iudicio fecisti. Si in vero iudicio in reuera iustitia iudicium enim (inquit D. Tho.) aequus est iustitia. Obicitur: Maorem hoc quam antecedens, inuoluit difficultatem. Quomodo tunc ad deum disponit in iustitia? Iustitia aequalitatem facit, hoc namque illi competit, ut ad deum Doctor Angelicus. Quae agitur dici potest ratione, quod Deus nos in aequitate disponit irreprehensibili, si rebus hinc consideratus, nihil nisi summam inueniamus inaequalitatem? Hinc videtur, cui diuinae superfluitate, alium cui deficiunt, illum tanta messe laetantem ut trico non sufficerent horrea colligendo velut dixit illi Evangelico, alium qui quod granum recondat non habet vel vnicum. Hunc, qui vestibus abundat superfluis, quas quia non potest loco seruare intonsit, tineae corrodunt, illum autem luges, adeo vestibus nudum, ut non habeat vel quo contegat indigentiam, amiculum, illudque D. Pauli completur in Republica: Vnus esuris, alius autem ebrius est. Insuper quia illud adeo commune videmus esse in mundo, praegnant alij sumserunt argumentum credendi, nullam esse Deo providentiam, nec mundum a Deo gubernari, ut congrue refert Theodoretus. Si in horto aduocetores, omnem aquam ad duas tresue deducunt, quae tanta aquarum abundantia copiosa, ut ex ea radices putrescant, mille vero sine sinibus alta, multo meliores ac frugiferiores, quae exsiccentur, arefcant, quibus folia decidant, ex aquarum inopia: concluderes; indubie, multus huius horti curam gerit hortulanus, qui eum recte gubernet, illeque aquarum distribuat fluentia. Nihilominus occurrat tibi Spiritus S. mouetque ne tuo talem capite veritas cogitationem, verbaque dicas blasphema: Neque dicat coram Angelo: Non est providentia. Deus enim mundi habet providentiam, mundumque summa regit aequalitate. Cur eam igitur non aduertimus? Quia vult, eam tu facias, tibi illam condidit, ut te pauperi distribuente superflua, tibi quidem necessaria suppetant, sed nec pauperi deficiant. Ut vest. a abundantia illorum suppetant inopiam, ait D. Paul. a. Diues & pauper (inquit D. Aug. b.) duo sunt sibi necessaria. Nullus indiget, si mi. T. q. annucom

ignem se supportarent &c. Hoc autem teste D. Chryfost. ita summa dicitur in sapientia, in nobilitate & honoribus, & emolumentum. Primus: ut te o diues, officia honore et aq̄te opera valeat, ad viri vniuerso & multorum sustentationem. An hoc tibi vertere honori (inquit) si curare tuus Deus eorum committeret, ac triginta vel quadraginta stellas tuas communi aere & essent in? Nemo contradicit, omnes subcribunt. At multo longe dignior est illis caelis, ipsi omnibus fidelibus, pauper omnium abiectionibus. Circa quae accurrit D. Chryfostom. dixerit.

Secundum autem, ad maius principale (inquit D. Leo) in nostrum sic si emolumentum, ut omnes habeant, quo suam possunt salutem operari. Amore nos vult videri Deus & charitatis, & ut totos nos bonis operibus quibus caelum lucreretur, impendamus, ad hunc eum finem nos in mundo collocavit. Ad hoc quod in esse diu res decernit, & pauperes alios, ut dum illi a se nutu dependent, & huiusmodi charitatis operibus negotium salutem tua bona distituerit, & illi ea recipiendo, patienter ac humiliter suam sufficientes ingenium ad eorum diuitias eleuentur: Mira providentiam, & bonitatem creatoris (exclamat D. Leo) ut uno factu duobus esset succursus. Pauperibus esset Deus, cui quas vobis contuli retinere facultates, nisi provisa misericordia sua, & illos sustinere vellet de patientia labori, & hos de opere charitatis Di-

nae (allegit D. Aug.) propter pauperem factus est, & pauper propter diuitem. Maior est orare, & diuites erogare. Cum hoc minori mundo, huiusmodi inquam loquor D. Basil. id agit Dei quod cum maiori ad huius mundi in boni conseruationem, primum produxit caelum & terram: In principio creauit Deus caelum & terram. Id est diuitem, diuitem cuius opulentiam nihil esset, & pauperem, pauperem cui nihil suppetat. Caelum diues, quod omnibus Deus impleuit diuitiis corporalibus, i. corruptione, luce admiranda, tot si terribus tot diuersis qualitatibus ac reat. gatus ad uatum. Solem condidit, qui iugis totum mundo sufficit. Illustrando lunam creauit, noctis solamen. Terram autem

pauperem, adeoque omnibus restitutam, ut nec vel minima radice seu aramo eam cumularit: Terra erat inanis & vacua. Quae est ista, tanta, Domino, inaequalitas? An non te memento quis re arguit in multitudine, & distributionis, aequalis: Fallens: quinimo: sic fieri conuenit: haec tamque bona caelo, non ut in eo otiosa ma-

neant; communicantur: sed ut ex eis terra ditescat: suaque eorum abundantia, telluris suppleat inania: lucem, influentias, caloremque infundat vniuersum, ex eoque grandis caelum in aer & terram, vniuersum, vinculumque componatur: caelum dando, terra recipiendo, consentit bonum quoddam ordinatum & elaboratum vniuersale.

Idem reperies (inquit D. Basilus) in aquis: Dixit Deus: congregentur aquae quae sub caelo sunt. Gen. 1. 9. in locum vnum, & appareat arida. Domine, quale tuum est hoc regimen, quis ordo? Si aqua omnes in locum vnum congregentur, abundantius superfluentes, terra vero langueret arida. Quinimo sapientissimus est hic contentus: omnes quippe has aquas ad vnum non congregauit locum nimirum mare, ut ipsum aquis repleat, sed ut ex superfluis sibi remittat, & euadat per terrae venas, modo circa huius impleat humina, modo illius in uale sit quo suas non remittat aquas quo fiet, ut conuenio inter se erigat, terra & aquae uiuantur. Nec mare redudabit, nec siccitas tellus exarescet. Hoc ipsum in te ipso liquet: Creat Deus hominem, qui praecipit, ut in uita nutrimen unum de quibuslibet uel- Ge. 2. 16. catu fructibus: Ex omni ligno paradisi comede. Quod quare, remittit homo cuncta quae comedit, cibos illos? Ad stomachum. Si igitur omnes cibi ab stomachum confluant: quid agunt brachium, pes, collum, manus, tenonae? Non omnia trahunt stomacho, ut ea sibi reuecat: absit, hic differenter enim praecipit, sed ut sit stomachus uelut economus generalis, cui ex eo summa sibi necessaria, cuique membro suam remittat partem necessariam, & quae tam praecise, ut ad uelque remotissimam manus vel pedis uinguem, aut capillum capitis perueniat, quo sit ut corporis partes tali inter se unione coadunentur, ut vnum componant hominis suppositum.

Modo considera (inquit D. Basilus) opus Dei, quo suam cunctis exponit providentiam, quae hoc deest, ut vnum in alterum dispensatur subsidium: hic, o diues attende, quid tibi uelit significatum. Te tibi creauit caelum, aut gemmis, argento, redditibus, atque opulentum: creat alterum ex opposito, uelut terram omnibus sique necessariis inanem. Hanc leas eius esse uoluntatem, ut ex illis tui diuitijs, influentibus, superfluis ad terram remittas, eam nutrias, omnibus sic provideas, quibus in essu suo conuenit. Te mare creauit, in quo cunctas bonorum temporalium aquas in vnum congregauit, non ut illis plenus intumescas, at ut

8

Gen. 1. 9.

Ge. 2. 16.

Ho. 6. 6.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

7. 11.

quaqueversum fluenta regurgites, quibus pau-
 peres nutrantur. Te stomachum posui: cui vi-
 tæ conseruandæ confidit necessaria, non vt illis
 opplearis ad vomitum: hoc quippe foret te ta-
 metate præfocare; sed vt indigis succurras be-
 nignus paribus; viduæ pauperi fame tabescen-
 ti, puellæ quæ ob panis fructum pudicitiam ti-
 metur prostituta, captiuo, qui ob quattuor alium
 debitum oprata priuatur liberate, xenodochio,
 extrema laboranti necessitate. In eum finem di-
 uites creantur & pauperes: *Diuies & pauper ob-*
uiauerunt sibi utriusque operator est Dominus. Di-
 uino planè consilio, vt sibi occurrant mutuo, di-
 ues habeat, cui impendat superflua, pauper, qui-
 bus suam suppleat indigentiam. Si suas cœli in
 dissiparet diuitias à Deo sibi collatas, terram-
 que desereret vacuam, si mare suos terras ne-
 garet riuulos, sibi que cunctas seruaret aquas.
 Si ingestos sibi soli stomachus reconderet cibos,
 partesque corporis fame sineret interiret
 qualis non merito argueretur iniquitatis? Quam
 non iuste de tanta Dens malitia conqueritur?
 Eadem omnino ratione potest de diuie
 Deus conqueri, qui sibi cunctas ita exoptat di-
 uicias, vt eas nec extremo d. s. tribuat indigentibus:
 non enim illi Deus eas concessit vt sibi soli auar-
 tus retineret, sed vt sumptis sibi necessariis, reli-
 quas iis liberales erogaret, quibus illas Domi-
 nus designauit, nempe pauperibus. *Stomachus*
(inquit D. Chrysostomus) si cibum solus conti-
neris, reliquæ corpus fame corrumpet, & se ipsum
inexplebili improbitate perdet. Si autem acceperit,
quantum pro sua portione satis est, & reliquum a-
lijs membris transfuserit, & se ipsum & reliquum
corpus in bona valetudine conseruat. Quid de
stomacho sperandum, qui sibi retinet, quidquid
lati, in r. recipit, nisi subita apoplexia? Et quid diuiti
timendum, qui cunctas sibi congestas recondit
Hon. 10. opes, nisi mortalis adeo apoplexia (ait D. Basil.)
Tim. 4. quali subito legimus oppressum miserum illu,
Ho. 7. in facultatibus, vt horrea creparent præ copia con-
Direscen- ditorum, sibi tamen inexplebilis omnia serua-
tes. ret, animam si iam adhortatus: Anima mea ha-
Luc. 12. bet multa bona &c. comede, bibe &c. Apoplexia
17. illa percutitur à Deo non opinata: Sinite hac no-
te animam tuam repetent à te & qua parasti, cui-
us erunt? Sume tibi vt stomachus, necessaria, &
terea cæteris membris distribuere necessitate labo-
rantibus.

Pro. 11. 1.
 D. Chr.
 Ho. de ha-
 ben. cura
 solu. prox.
 & de mo-
 minib. A.
 braba. &
 lati. in r.
 ad Corin.
 Hon. 10.
 post. med.
 Tim. 4.
 Ho. 7. in
 Direscen-
 tes.
 Luc. 12.
 17.

lima quam vidi sub sole, diuicia conseruata in ma-
 lum Domini sui, pereunt enim in afflictione pesti-
 ma. Latens adeo motus, vt id quod ad solu lo-
 men conspicitur, vide sub sole diuitiæ in damnu-
 mortemque diuiciis avertatæ. O grauissimâ in-
 firmitate! ille quippe vitæ terminum diuitiæ re-
 cident inexpectatum, doloribus, angulibus ac-
 truciæque miserandum. Secunda scribitur: *Re-*
dempto anima vici diuitia sua. Qui hoc? Si illa
 mortem adferunt animæ, qua, precor, ratione
 eandem eripiunt infirmatibus, vitamque lar-
 giuntur? Non sibi sunt hæc duæ sententiæ con-
 trariæ, quinimo illis ipsis supremam indidit Spi-
 ritus S. conuenientiam: iam tæuer è autem, in primis
 non absolute diuitias condemnari, sed tantum
 congestas, accumulatas, superfluentes, illa nam-
 que in damnum Domini sui conseruantur: *Com-*
gregata in malum Domini sui. Illa igitur, quan-
 tum mortem adferunt Domino suo cumulatæ,
 tantum esse possunt auxilio salutis eius distri-
 buere, & in pauperum alimentum libera iter ero-
 gata. Non capis. Confidete ergo, quod Spiritus
 d. propositæ alludat similitudini. Nihil magis
 officit salutis, quam cibus stomacho non distri-
 buente co lectus, quia angustias, dolores, apo-
 plexias præfocaciones causat mortales, nihil ve-
 rò è contrario magis conuenit optimæ valeu-
 diu, quam cibus stomacho receptus, sed dige-
 stus, membrisque corporis, prout cuiusque suadet
 necessitas, reparatus.

§. 4. Sunt diuitia aque cisterna, illis diues
 utatur, sed fontes illas faciat pauperi-
 bus.

Admiratur Spiritus S. consilium: *Bibe a-*
quam de cisterna tua &c. & deriuantur
fontes tui foras. Breue consilium, sed do-
 strinis gaudium, quod D. Basil. profecquitur, &
 noster explanat Cardinalis Caietan. De bonis
 loquitur tibi à Deo concessis: & primum ea ci-
 sternæ comparat aquas, vt tu d. diues, ho. scias,
 de celo illa defluxisse, Deique manu illa distri-
 bui, & pro libera eius hominibus dari volunta-
 te, qua illi libuerit ratione vt bonorum omnium
 Domino vniuersalis, sicut est & aquarum quibus
 cisterna replentur: *Quis dedit vberimentis?*
simo imbre cursum, & riuam sonantis tonitru,
vt plueret super terram? Et quis est pluuie pater,
vel quis genitrix? Illas voris? Quis hoc agit, vt hoc
in loco decidant imbres copiosissimi, illa verò
terre pars sicca in puluerem æternæ similitudini
redij-

237. 1.
 Caut.
 5.
 Pro. 11.
 1.
 2.
 3.
 4.
 5.
 6.
 7.
 8.
 9.
 10.
 11.
 12.
 13.
 14.
 15.
 16.
 17.
 18.
 19.
 20.
 21.
 22.
 23.
 24.
 25.
 26.
 27.
 28.
 29.
 30.
 31.
 32.
 33.
 34.
 35.
 36.
 37.
 38.
 39.
 40.
 41.
 42.
 43.
 44.
 45.
 46.
 47.
 48.
 49.
 50.